

Peder Hansen Resen. Atlas Danicus VI D, Ribe Stift. Udg. af SUSANNE LYKKE NIELSEN, i dansk oversættelse af METTE MOLVIG og SUSANNE LYKKE NIELSEN, Odense Universitetsforlag 1986. 202 s. + otte folieplancher. 188 kr.

Peder Hansen Resen. Atlas Danicus V, Lolland – Falster – Langeland – Tåsinge – Ærø – Als. Udg. v. HENRIK HERTIG, Odense Universitetsforlag 1987. 182 s. + 12 foldeplancher. 138 kr.

Anmeldelsen (H.T. bd. 86, 1986, p. 199–201), af de to bind af Resens danske atlas, som udkom i oversættelse i 1982 og 1984 sluttede med et ønske om, at Resens værk »snart måtte blive udgivet efter en samlet plan med fælles principper for oversættelse, udgivelse, register og litteraturfortegnelse samt illustrationer«. Dette ønske er blevet opfyldt med udgivelse af to nye bind, der slutter sig smukt til Jacob Isagers udgivelse af Resens atlas over Fyn. Det fremgår iøvrigt, at Isager er initiativtageren til de to udgivelser. Der synes nu endelig at være håb om, at oversættelse og udgivelse af de sidste bind af Resens topografiske storværk, eller levnene deraf (nemlig det såkaldte Uldallhåndskrift) vil se dagens lys inden for en ikke altfor fjern fremtid. Der mangler således beskrivelsen af København, dele af Sjælland, Møn, Grønland, Island og Gotland.

De to publikationer, som hermed præsenteres, er nydelige håndbøger og gennemillustrerede med Uldall-manuskriptets egne kort, idet dog runestenene er hentet fra Ole Worms *Monumenta Danica* fra 1643. En gevinst i forhold til tidligere udgaver (bortset fra Aalborg Stift) er, at købstadskortene er samlet som foldeudbilag bagest i bøgerne, således at de kan slås ud i fuld størrelse. Uanset det ikke er historikere, men filologer, som har stået for oversættelse og udgivelse, virker noteapparatet set fra en historikers synspunkt rimeligt tilfredsstillende, idet dog noterne til Ribebindet er de mest givende, ligesom også forordet til dette bind er bredere og mere dybtgående i sit sigte end bindet om de syddanske øer. Instruktiøst er især et fortræffeligt kort, som viser ruten for Resens studierejse i Europa 1647–1653, hvor han nåede helt til Gibraltar.

Selv om der i dag næppe kan hentes ny viden hos Resen, så må det alligevel hilses med glæde, at det nu er muligt at stifte direkte bekendtskab med hans oplysninger. Størst interesse knytter sig fortsat til bykortene. Enhver der anskuer historien fra en topografisk-antikvarisk synsvinkel, ved, at de er værdifulde kilder til belysning af byernes historie. Men erfaringen har også belært én om, at de desværre ikke altid er nøjagtige. Ikke mindst har den i de sidst tiår ekspanderende arkæologiske udgravningsvirksomhed i de gamle middelalderlige bykerner vist, at oplysningerne på Resens kort må tages med et gran salt. Men dejlige er disse kobberstukne blade, og det er umuligt for den, som vil skrive en af de gamle købstæders historie, ikke at forholde sig seriøst til Resens kort over byen.

Da udgivelsen af Resens atlas forhåbentlig er ved at nå sin afslutning (den begyndte i 1925), kan man kun ønske, at det bliver efter samme principper som de sidstudkomne bind. Men mon man dog ikke så kan undvære såvel biografien af Resen samt den bedrøvelige historie om værkets skæbne?

Kirsten-Elizabeth Høgsbro